

DOI: 10.31866/2616-745X.15.2025.334293

УДК 339.9:339.727.24(510:673)

ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ КИТАЮ В НАФТОВУ ІНФРАСТРУКТУРУ АНГОЛИ: ЕКОНОМІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ

Будник Сергій Анатолійович

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5356-0288>,

e-mail: sergiobudnik4659@gmail.com

Київський університет культури,

вул. Є. Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133

Для цитування:

Будник, С.А., 2025. Інвестиційні ризики Китаю в нафтову інфраструктуру Анголи: економічний, соціальний та політичний аналіз. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, 15, с.33-45. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.15.2025.334293>.

У статті розглядаються інвестиційні ризики Китаю в нафтову інфраструктуру Анголи в умовах їх партнерства, зосереджуючись на економічних, соціальних та політичних показниках, що впливають на повернення кредиту Китаю шляхом імпорту нафти з Анголи. Метою цього дослідження є аналіз впливу прямих китайських інвестицій на політичний, соціально-економічний та макроекономічний розвиток африканських країн на прикладі Анголи, вивчення змін у повсякденному житті та інфраструктурі до і після китайських інвестицій. Методологічною основою статті є принцип багатофакторності, який вивчає всі об'єктивні та суб'єктивні фактори, що впливають на історичні процеси, що дозволяє провести ретельний аналіз відносин Китаю та Анголи. За допомогою статистичного методу та з використанням вторинних джерел, таких як МВФ, Світовий банк, Національний банк Анголи та ANPG, автором було проаналізовано довідковий і статистичний матеріали, що простежують специфіку відносин між КНР і Анголою в політичній та економічній сферах. Метод прогнозування допоміг спрогнозувати можливий розвиток для «Ангольської моделі» в контексті китайсько-африканських відносин. Встановлено, що основні проблеми ефективного управління ресурсами в економіці Анголи включають обмежену якість інституцій, недостатній

людський капітал і залежність від китайських інвестицій, що призводить до збільшення боргу та ускладнює диверсифікацію економіки.

У загальному висновку підкреслено, що китайська економічна діяльність в Анголі може стати прикладом для африканських країн, які розвиваються, особливо для тих, у яких є значні енергетичні ресурси. «Ангольська модель» надає китайським компаніям доступ до сировини, включаючи сиру нафту, та відкриває ринки для китайської продукції, дозволяючи їм інвестувати у партнерські країни, однак обмеження виникають через збройні конфлікти та політичну нестабільність, що збільшує інвестиційні ризики та ускладнює розширення політичного впливу.

Ключові слова: Китай; Ангола; «Ангольська модель»; співробітництво; інвестиційні ризики; міжнародні відносини.

Вступ

Роль Китаю як одного з найбільших інвесторів в Африці, особливо в енергетичному секторі, підкреслює важливість аналізу впливу на економічний розвиток африканських країн. Ангола як один із найбільших постачальників нафти до Китаю стає важливим прикладом для вивчення впливу китайських інвестицій на соціально-економічний розвиток, політичну стабільність та інфраструктурні зміни.

В умовах зростаючої глобалізації та конкуренції за ресурси важливо також розуміти, як інвестиційна модель, подібна до ангольської, впливає на внутрішню політику, економічну самодостатність та соціальну справедливість країн, в які вона інвестує. Вивчення інвестиційних ризиків, пов'язаних із залежністю від китайських інвестицій, і їхнього впливу на боргову ситуацію та інституційний розвиток має вирішальне значення для формування стратегій сталого розвитку не лише для Анголи, а й для інших африканських країн.

Актуальність теми цієї статті зумовлена необхідністю кращого розуміння динаміки китайсько-африканських відносин, їхнього впливу на глобальні економічні процеси та викликів, з якими стикаються країни, що прагнуть розвиватися в контексті зовнішніх інвестицій. Це дослідження може стати основою для подальших наукових розробок і практичних рекомендацій щодо оптимізації інвестиційних стратегій в Африці.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Серед науковців, які вивчали співпрацю між Анголою та Китаєм, були А. Пасколь (Pascoal, 2013) та П. Мачадо (Machado, 2021). Вони досліджували вплив КНР на інфраструктуру, соціально-економічний розвиток Анголи,

покращення дорожньої мережі, залізниці та енергетичної системи. У роботі польського вченого Л. Юренчика (Jureńczyk, 2020) «Analysing China's "Angola Model": A Pattern for Chinese Involvement in Africa?» досліджується ефективність «Ангольської моделі» в економічному співробітництві Китаю з Африкою. Зі свого боку, румунський професор Л. Бегу та ін. (Begu et al., 2018) у своєму дослідженні розглядає інвестиційні ризики Китаю в ангольському партнерстві з нафтовою інфраструктурою, аналізуючи економічні, соціальні та політичні показники.

Серед українських дослідників не так багато науковців, які б зосереджувалися виключно на відносинах Китаю та Анголи. Проте деякі вітчизняні вчені займаються міжнародними економічними відносинами та мають роботи, пов'язані з інвестиціями Китаю в Анголу: О. Олійник та Ю. Олійник (2023) розглядають зовнішньоекономічну політику Китаю, акцентуючи на його інвестиціях та торговельних ініціативах, у тому числі в Африці; Н. Валігура (2020) аналізує стратегію зростання китайського впливу в світі через ініціативу «Один пояс, один шлях», що включає масштабні інвестиції в інфраструктуру в різних регіонах, зокрема в Африці, де основними партнерами Китаю є країни, такі як Ангола.

Формулювання цілей статті

Метою цього дослідження є аналіз впливу прямих китайських інвестицій на політичний, соціально-економічний та макроекономічний розвиток африканських країн на прикладі Анголи, вивчення змін у повсякденному житті та інфраструктурі до та після китайських інвестицій.

Для досягнення цілей статті було визначено завдання, а саме: охарактеризувати важливість партнерства між Китаєм та Анголою у розвитку нафтової галузі та проаналізувати їхню співпрацю в контексті різних секторів; визначити, чи дозволяє «Ангольська модель» китайським компаніям інвестувати в ресурси та розвивати ринки для своїх товарів; дослідити, чи створює політична нестабільність в Анголі ризики для розширення впливу китайського інвестування в країну; визначити для «Ангольської моделі» можливості розвитку в майбутньому.

Виклад основного матеріалу дослідження

Африка розглядається стратегічними партнерами як великий ринок із потенціалом зростання, а її багаті ресурси залучають великі економіки. Нині Китай є найважливішим економічним партнером Африки, інвестуючи значні кошти в такі країни, як Ангола, Південна Африка, Нігерія та Єгипет, щоб забезпечити життєво важливу сировину (О. Олійник та Ю. Олійник, 2023).

Нафтовий сектор відіграє найважливішу роль у світовій економіці, надаючи енергію промисловості, транспорту і житловим будинкам по всьому

світу. На його динаміку впливають такі фактори, як попит, геополітика та технологічні інновації. В Анголі нафтовий сектор посідає значне місце в економіці, забезпечуючи 90 % експорту і 30 % бюджетних коштів у 2023 році (GDP growth (annual %), n.d.).

У зв'язку із глобальними економічними змінами, зростанням конкуренції та вимогами у сталому розвитку Ангола стикається із серйозними проблемами, включаючи появу нових гравців на африканському ринку, скорочення виробництва та впровадження місцевих технологій і біопалива. У Анголі іноземні інвестори зустрічаються із непередбачуваним регуляторним середовищем, високою неефективністю в реалізації інвестиційних політик і проблемами, такими як відсутність транспортної інфраструктури, корупція та бюрократія. Це робить Анголу однією із несприятливих країн для залучення іноземних інвестицій у сектори поза нафтовим і гірничодобувним і найменш гостинним місцем для бізнесу. Щоб розвиватися та диверсифікувати економіку, уряду дуже потрібні іноземні інвестиції, але для цього необхідні серйозні інституційні зміни (*ANPG – Relatório de Gestão 2023, 2024*).

Як і з іншими африканськими країнами, відносини між Анголою та Китаєм посилилися із 2000 року, коли було створено Форум китайсько-африканського співробітництва. 2004 рік слід виділити як особливо актуальний для економіки Анголи як через позитивне сальдо після довгих років, так і через те, що дефіцит досяг двох цифр, а також тому, що 2 березня Міністерство фінансів підписало першу кредитну угоду з EximBank (Експортно-імпортний банк Китаю). Експортно-імпортний банк створений у 1994 році урядом у рамках зовнішньої політики з діяльністю, зосередженою на наданні експортних кредитів, міжнародних гарантій, кредитів на будівництво та інвестицій у зовнішні та офіційні кредитні лінії. За цією угодою Китай надав Анголі суму в 2 мільярда доларів США. У період із 2004 по 2010 рік китайський EximBank надав ангольському уряду кредитні лінії на загальну суму 10,5 мільярдів доларів США, забезпечені нафтою, для фінансування реконструкції країни. Відтоді відбулися посилення китайських кредитів до Анголи та встановлення стратегічного партнерства, спрямованого на співпрацю в нафтовому секторі (Pascoal, 2013).

У 2006 році Ангола стає найбільшим постачальником нафти до Китаю, обійшовши Саудівську Аравію. Впровадження Китаєм більш жорстких екологічних норм, що сприяли використанню африканської нафти з низьким вмістом сірки, частково пояснювало збільшення попиту на ангольську нафту в той період (de Carvalho, Kopyński and Taylor, 2022).

БУДНИК СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ **ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ КИТАЮ В НАФТОВУ ІНФРАСТРУКТУРУ АНГОЛИ:** **ЕКОНОМІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ**

За даними офіційного сайту Ради Міністрів Анголи, у другому кварталі 2024 року Ангола експортувала 96,84 млн барелів сирої нафти на суму 8,11 млрд доларів, основним напрямком експорту був Китай (54,83 %), а потім Іспанія, Індія, Канада і Франція (Angor, n.d.). Партнерство між Китаєм та Анголою значною мірою залежить від співпраці в нафтовій галузі, оскільки обидві країни зацікавлені у розвитку торговельних та інвестиційних зв'язків у таких ключових секторах, як промисловість, інфраструктура, міське будівництво, енергетика і розвиток мінеральних ресурсів (Begu et al., 2018).

Поняття «Ангольська модель» виникло в результаті аналізу специфічних економічних і політичних відносин між Анголою та Китаєм, які почали формуватися в середині 2000-х років. Після закінчення громадянської війни в Анголі (1975–2002 рр.) країна потребувала значних інвестицій для відновлення інфраструктури та економіки. Китай, прагнучи розширити свій вплив в Африці та забезпечити доступ до природних ресурсів, запропонував Анголі кредити, які були забезпечені її нафтовими запасами (Jureńczyk, 2020).

Ця модель стала відомою завдяки тому, що вона демонструє, як країни, що розвиваються, можуть отримувати фінансування без жорстких умов, пов'язаних із дотриманням прав людини або демократичних стандартів, що контрастує із традиційними західними підходами до міжнародної допомоги. Таким чином, «Ангольська модель» стала символом нових форм економічної співпраці між Китаєм і африканськими країнами, а також предметом досліджень у сфері міжнародних відносин і економіки.

Але, попри те, що Ангола є однією з найбагатших африканських країн із погляду природних ресурсів, ВВП на душу населення в ній один із найнижчих. За даними Світового банку, світові темпи зростання ВВП у 2023 році становили 2,7 %, тоді як зростання в Анголі буде значно нижче і становило 0,9 % через сильну залежність країни від нафтового сектора (GDP growth (annual %), n.d.). На економіку країни значно впливає експорт нафти, що робить її вразливою до коливань цін, а саме стратегічне партнерство Анголи з Китаєм має вирішальне значення, оскільки Китай надає фінансові ресурси для інфраструктурних проєктів. Деякі аналітики висловлюють побоювання із приводу моральності та життєздатності цього партнерства, тоді як інші розглядають його як вигідну інвестицію в розвиток Анголи. Партнерство сприяло значним інвестиціям в охорону здоров'я, освіту та інфраструктуру, а проєкти, що фінансуються Китаєм, покращили доступ до шкіл та медичних закладів (ANPG – *Relatório de Gestão* 2023, 2024).

Однак китайські інвестиції в Анголу не призвели до значного соціально-го розвитку, що викликає занепокоєння із приводу недостатньої адаптації до

місцевих потреб. Прикладом може служити будівництво Китаєм «міст-привидів», таких як Кіламба. Незважаючи на швидке завершення будівництва, ціни на квартири недоступні для більшості місцевого населення, яке живе за межею бідності. Приватний сектор користується державними субсидіями, але неохоче інвестує в них через слабку власність на землю та законодавчі проблеми. Ці заходи викликали зростання невдоволення серед населення, яке вважає, що оплачує ці інвестиції шляхом експорту нафти (Machado, 2021).

Нафтова дипломатія Китаю в Африці може мати негативні наслідки, такі як слабкий демократичний контроль і нехтування прозорістю та правами людини. Ангола, залежна від експорту нафти, демонструє більш низькі показники дотримання прав людини при експорті у США, тоді як залежність від Китаю надає менший негативний вплив. Здатність США і ЄС стимулювати реформи підтримується підтримкою Китаю без будь-яких умов, що впливає на готовність Анголи до співпраці. Фінансові операції засновані на змішаному правовому режимі, який може приносити короткострокові вигоди, але не володіє довгостроковою стійкістю через нерозвиненість правових підходів (Jureńczyk, 2020).

Уряд Анголи використовує китайські кредитні лінії, забезпечені нафтовими гарантіями, для фінансування інвестицій. Ці інвестиції не є прямими грошовими переказами в бюджет Анголи, а надають китайським державним компаніям необхідні кошти для інфраструктурних та промислових проєктів в обмін на нафту та корисні копалини (рис. 1) (Begu et al., 2018). З 1 січня 2024 року Ангола вийшла з членства ОПЕК, що відкрило шлях для більших інвестицій із Китаю. Станом на 2024 рік загальний обсяг інвестицій через EximBank, Банк розвитку та Комерційний банк Китаю оцінювався у 24 мільярди доларів. Ці інвестиції окупаються за рахунок видобутку та імпорту нафти в Анголі (*Forum on China-Africa cooperation*, n.d.).

Китайсько-ангольська інвестиційна модель фінансування є складною, і її важко оцінити із погляду суми інвестицій та прибутковості. Ризик китайських інвестицій в Анголу можна оцінити на основі їх впливу на експорт ангольської нафти до Китаю. Китай імпортує майже половину експорту ангольської нафти (понад 50 %), що становить 12–17 % від загального обсягу імпорту нафти Китаєм (Machado, 2021).

У 2023 році Ангола і Китай підписали угоду про заохочення і взаємний захист інвестицій (APPRI) в Пекіні (*Angola e China assinam acordo para protecção recíproca de investimentos*, 2023). Її метою є створення правового та безпечного середовища для міжнародних інвесторів, сприяння економічному співробітництву, притоку капіталу і розвитку. Угода забезпечує ста-

БУДНИК СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ
ІНВЕСТИЦІЙНІ РИЗИКИ КИТАЮ В НАФТОВУ ІНФРАСТРУКТУРУ АНГОЛИ:
ЕКОНОМІЧНИЙ, СОЦІАЛЬНИЙ ТА ПОЛІТИЧНИЙ АНАЛІЗ

більшу, прозору та недискримінаційну основу для інвестицій, захищає права та інтереси інвесторів і передбачає міжнародний арбітраж (Angor, n.d.).

Рис. 1. Китайсько-ангольська інвестиційна модель

Джерело: створено автором на основі (Begu et al., 2018).

Високий рівень співвідношення між ВВП Анголи та експортом сирої нафти до Китаю є показником залежності країни від видобутку нафти. Частка зайнятих у загальній чисельності населення (безробіття 29,6 %) (Angola Economic Outlook, n.d.) може бути фактором ризику для китайських інвестицій, оскільки Китай використовує фіксовану частку нафти для підтримки економічного зростання. Політична стабільність в Анголі залишається критичною, оскільки внутрішні конфлікти щодо ресурсів можуть поставити під загрозу її партнерські відносини з Китаєм. Тому політична нестабільність у країні є ще одним фактором ризику для китайських інвестицій.

Щодо майбутнього «Ангольської моделі», то, ймовірно, вона розвиватиметься, оскільки КНР та країни Африки адаптуються до мінливих економічних ландшафтів і глобальної динаміки. Ключовими ознаками для цього є диверсифікація інвестицій, посилення уваги до індустріалізації, управління боргом і стійкість, зміцнення торгових відносин, технологічна співпраця, геополітичні міркування. Розглянемо кожну з цих ознак.

По-перше, диверсифікація інвестицій. Хоча «Ангольська модель» значною мірою покладається на нафту, все більше уваги приділяється диверсифікації інвестицій в інші сектори, такі як сільське господарство, виробництво та технології. Ця зміна може допомогти зменшити ризики, пов'язані

з коливаннями цін на нафту, і сприяти більш збалансованому економічному розвитку Анголи та інших африканських країн.

По-друге, посилення уваги до індустріалізації. Очікується, що Китай збільшить свої інвестиції у промислові проєкти в Африці, виходячи за межі інфраструктури для підтримки місцевого виробництва та переробних можливостей. Це може призвести до створення робочих місць і розвитку навичок, сприяючи більш стійкому економічному середовищу.

По-третє, управління боргом і стійкість, оскільки багато африканських країн, у тому числі Ангола, стикаються з борговими проблемами, майбутня модель, ймовірно, передбачатиме більш розумне управління фінансами та реструктуризацію існуючих боргів. Китай може прийняти більш обережний підхід до кредитування, зосередившись на проєктах із чіткою економічною віддачею та стійкістю.

По-четверте, зміцнення торгових відносин. Впровадження Африканської континентальної зони вільної торгівлі (AfCFTA) могло б покращити торгівельні відносини між Китаєм і африканськими країнами, забезпечивши більший доступ до ринку та зменшивши торгівельні бар'єри. Це може призвести до збільшення експорту африканських товарів до Китаю, диверсифікації торгового балансу.

По-п'яте, технологічна співпраця. Майбутні інвестиції можуть включати передачу технологій і співпрацю в таких секторах, як відновлювана енергетика, телекомунікації та цифрова інфраструктура. Це може допомогти африканським країнам перескочити традиційні етапи розвитку та прийняти сучасні технології.

І остання, геополітичні міркування. Зміна геополітичного ландшафту, зокрема зростаюча напруженість між Китаєм і західними країнами, може суттєво вплинути на інвестиції в Африці, змушуючи африканські держави обережно маневрувати між цими двома силами для максимізації вигод. Африканські країни повинні диверсифікувати свої джерела інвестицій, щоб зменшити ризики залежності від одного партнера, а також враховувати екологічні та соціальні наслідки китайських проєктів. В умовах глобальної конкуренції за ресурси африканські держави можуть використовувати свою стратегічну позицію для формування нових альянсів і забезпечення стійкого розвитку.

Звідси можна зробити висновок, що майбутнє китайсько-ангольської інвестиційної моделі в Африці містить значний потенціал для економічної трансформації. Диверсифікуючи інвестиції, зосереджуючись на індустріалі-

зації та стійкому управлінні боргом, Китай і Ангола можуть сприяти більш стійкому та взаємовигідному партнерству, яке підтримує ширші цілі розвитку на всьому континенті.

Висновки й перспективи подальшого розвитку

Відносини Китаю з Анголою є ключовим прикладом його економічної стратегії взаємодії із країнами, багатими на ресурси, зокрема в нафтовому секторі. Це партнерство має вирішальне значення для енергетичної безпеки Китаю та сталого економічного зростання через розвиток інфраструктури в Анголі. Китай вважає Анголу життєво важливим партнером у забезпеченні стабільного постачання ресурсів і зміцненні свого глобального іміджу мирної держави, що розвивається. Проте участь Китаю в Африці викликає занепокоєння серед інших країн через його багатогранні інтереси та стратегічні інвестиції. Складний характер китайсько-ангольських відносин вимагає глибшого аналізу, щоб оцінити наслідки їхньої співпраці для різних секторів і геополітичної динаміки.

Економічна участь Китаю в Анголі демонструє приблизний підхід до країн, що розвиваються, особливо до тих, які мають значні енергетичні ресурси. «Ангольська модель» надає китайським компаніям доступ до сировини, включаючи сиру нафту, і відкриває ринки для китайської продукції, дозволяючи їм інвестувати в країни-партнери. Китай впроваджує «Ангольську модель» економічного співробітництва в багатьох африканських країнах, а іноді і за межами Африки, але обмеження виникають через збройні конфлікти і політичну нестабільність, що збільшують інвестиційні ризики і перешкоджають розширенню політичного впливу.

Майбутнє «Ангольської моделі» містить диверсифікацію інвестицій, розвиток індустріалізації, управління боргом, зміцнення торгових відносин, технологічну співпрацю та урахування геополітичної ситуації. Нові інвестиції можуть допомогти у створенні робочих місць і розвитку навичок, сприяючи стійкому економічному прогресу.

Дослідження китайсько-ангольської інвестиційної моделі показало прагматизм і точність КНР у плануванні та здійсненні своїх планів. Але все ще залишається невирішеним питання щодо того, чи посилене економічне партнерство з Китаєм впливає на політику африканських країн та чи гарантує демократизацію і права людини в Африці. Китай може принести користь африканським країнам, якщо з ними вести необхідну політику, особливо в контексті протистояння між Китаєм та США, що допоможе зміцнити їхню позицію на глобальній арені.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Валігура, Н.Ю., 2020. Стратегія та доктрина зростання китайського впливу в світі. *Наукові записки студентів та аспірантів. Серія «Міжнародні відносини»*, [online] 5, с.43-51. Доступно: <<https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8261/1/5.pdf>> [Дата звернення 15 листопада 2024].
- Олійник, О.М. та Олійник, Ю.О., 2023. Зовнішньоекономічна політика Китаю як інструмент зростання темпів економічного росту. В: *Сходознавство. Актуальність та перспективи*. Матеріали доповідей IV Міжнародної науково-методичної конференції. Харків, Україна, 24 березня 2023 р. Харків: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. Ч.2, с.107-109.
- Angola e China assinam acordo para protecção recíproca de investimentos, 2023. *Governo de Angola*, [online] 6 December. Available at: <<https://governo.gov.ao/noticias/1202/governo/acordo-bilateral/angola-e-china-assinam-acordo-para-proteccao-reciproca-de-investimentos>> [Accessed 18 November 2024].
- Angola Economic Outlook, n.d. *African Development Bank Group*. [online]. Available at: <<https://www.afdb.org/en/countries/southern-africa/angola/angola-economic-outlook>> [Accessed 15 November 2024].
- Begu, L.S., Vasilescu, M.D., Stanila, L. and Clodnitchi, R., 2018. China-Angola Investment Model. *Sustainability*, [e-journal] 10 (8), p.2936. <https://doi.org/10.3390/su10082936>
- de Carvalho, P., Kopyński, D. and Taylor, I., 2022. A Marriage of Convenience on the Rocks? Revisiting the Sino–Angolan Relationship. *Africa Spectrum*, [e-journal] 57 (1), pp.5-29. <https://doi.org/10.1177/00020397211042384>
- Forum on China-Africa cooperation*, n.d. [online]. Available at: <<http://www.focac.org/eng/>> [Accessed 15 November 2024].
- GDP growth (annual %), n.d. *World Bank Group*. [online] Available at: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?name_desc=false> [Accessed 15 November 2024].
- Jureńczyk, L., 2020. Analysing China's "Angola Model": A Pattern for Chinese Involvement in Africa? *Strategic Review for Southern Africa*, [e-journal] 42 (2), pp.43-61. <https://doi.org/10.35293/srsa.v42i2.73>
- Machado, P., 2021. *Assessing China and Angola relations: the implications of the 'Angola model' of economic development*. [online] Lisbon: Universidade Católica Portuguesa. Available at: <<http://hdl.handle.net/10400.14/45382>> [Accessed 20 November 2024].
- Pascoal, A., 2013. *Impacto da cooperação Angola-China na construção de infraestruturas e no desenvolvimento social e económico*. Master Thesis. Universidade

de Évora. [online] Available at: <<http://hdl.handle.net/10174/17703>> [Accessed 20 November 2024].

Angop, n.d. Petróleo Rende Mais De Usd 8 Mil Milhões No 2º Trimestre. *Governo de Angola*. [online] Available at: <<https://scm.gov.ao/web/noticias/petr%C3%B3leo-rende-mais-de-usd-8-mil-milh%C3%B5es-no-2%C2%BA-trimestre>> [Accessed 18 November 2024].

ANPG – *Relatório de Gestão 2023*, 2024. [online] Available at: <https://anpg.co.ao/wp-content/uploads/2024/07/ANPG_Relatorio_de_Gestao_2023.pdf> [Accessed 20 November 2024].

REFERENCES

Angola e China assinam acordo para protecção recíproca de investimentos, 2023. *Governo de Angola*, [online] 6 December. Available at: <<https://governo.gov.ao/noticias/1202/governo/acordo-bilateral/angola-e-china-assinam-acordo-para-proteccao-reciproca-de-investimentos>> [Accessed 18 November 2024].

Angola Economic Outlook, n.d. *African Development Bank Group*. [online]. Available at: <<https://www.afdb.org/en/countries/southern-africa/angola/angola-economic-outlook>> [Accessed 15 November 2024].

Angop, n.d. Petróleo Rende Mais De Usd 8 Mil Milhões No 2º Trimestre. *Governo de Angola*. [online] Available at: <<https://scm.gov.ao/web/noticias/petr%C3%B3leo-rende-mais-de-usd-8-mil-milh%C3%B5es-no-2%C2%BA-trimestre>> [Accessed 18 November 2024].

ANPG – *Relatório de Gestão 2023*, 2024. [online] Available at: <https://anpg.co.ao/wp-content/uploads/2024/07/ANPG_Relatorio_de_Gestao_2023.pdf> [Accessed 20 November 2024].

Begu, L.S., Vasilescu, M.D., Stanila, L. and Clodnitchi, R., 2018. China-Angola Investment Model. *Sustainability*, [e-journal] 10 (8), p.2936. <https://doi.org/10.3390/su10082936>

de Carvalho, P., Kopiński, D. and Taylor, I., 2022. A Marriage of Convenience on the Rocks? Revisiting the Sino–Angolan Relationship. *Africa Spectrum*, [e-journal] 57 (1), pp.5-29. <https://doi.org/10.1177/00020397211042384>

Forum on China-Africa cooperation, n.d. [online]. Available at: <<http://www.focac.org/eng/>> [Accessed 15 November 2024].

GDP growth (annual %), n.d. *World Bank Group*. [online] Available at: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD.ZG?name_desc=false> [Accessed 15 November 2024].

Jureńczyk, L., 2020. Analysing China's "Angola Model": A Pattern for Chinese Involvement in Africa? *Strategic Review for Southern Africa*, [e-journal] 42 (2), pp.43-61. <https://doi.org/10.35293/srsa.v42i2.73>

Machado, P., 2021. *Assessing China and Angola relations: the implications of the 'Angola model' of economic development*. [online] Lisbon: Universidade Católica Portuguesa. Available at: <<http://hdl.handle.net/10400.14/45382>> [Accessed 20 November 2024].

Oliinyk, O.M. and Oliinyk, Yu.O, 2023. Zovnishnoekonomichna polityka Kytaiu yak instrument zrostannia tempiv ekonomichnoho rostu [China's foreign economic policy as an instrument for increasing economic growth rates]. In: *Skhodoznavstvo. Aktualnist ta perspektyvy* [Oriental Studies. Relevance and prospects]. Materials of the reports of the IV International Scientific and Methodological Conference. Kharkiv, Ukraine, March 24, 2023. Kharkiv: H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. Ch.2, pp.107-109.

Pascoal, A., 2013. *Impacto da cooperação Angola-China na construção de infraestruturas e no desenvolvimento social e económico*. Master Thesis. Universidade de Évora. [online] Available at: <<http://hdl.handle.net/10174/17703>> [Accessed 20 November 2024].

Valihura, N.Iu., 2020. Ctratehiia ta doktryna zrostannia kytaiskoho vplyvu v sviti [Strategy and doctrine of the growth of Chinese influence in the world]. *Naukovi zapysky studentiv ta aspirantiv. Seriia "Mizhnarodni vidnosyny"*, [online] 5, pp.43-51. Available at: <<https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8261/1/5.pdf>> [Accessed 15 November 2024].

Надійшла: 11.12.2024; Прийнята: 23.01.2025;

Стаття була вперше опублікована онлайн: 04.07.2025

INVESTMENT RISKS OF CHINA IN THE OIL INFRASTRUCTURE OF ANGOLA: ECONOMIC, SOCIAL AND POLITICAL ANALYSIS

Serhii Budnyk

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-5356-0288>,

e-mail: sergiobudnik4659@gmail.com

Kyiv University of Culture,

Ye. Konovalts Str., 36, Kyiv, 01601

The article is devoted to the study of investment risks of China in the oil infrastructure of Angola under the conditions of their partnership, focusing on economic, social and political factors that affect the repayment of China's loan through oil imports from Angola. The main objective of this research is to analyse the influence of Chinese direct investment on the political, socio-economic and macroeconomic development of African countries using the example of Angola, as well as to study changes in everyday life and infrastructure before and after the Chinese investments. The methodological basis of the article is the principle of multifactoriality, which examines all objective and subjective factors that influence historical processes. It allows to conduct a thorough analysis of relations between China and Angola. While applying a statistical method, secondary sources such as the IMF, the World Bank, the National Bank of Angola and ANPG are used. The author analyses reference and statistical material that traces the specifics of relations between the PRC and Angola in political and economic spheres. The forecasting method helps to prognosticate possible development of the "Angolan Model" in the context of Chinese and African relations. It is found out that the main problems of effective resource management in the Angolan economy include the limited quality of institutions, insufficient human capital and dependence on Chinese investments. All this leads to the increase of debts and complicates the diversification of the economy.

The general conclusion of the article emphasises that the Chinese economic activity in Angola can become an example for developing African countries, especially those ones with significant energy resources. The "Angolan model" provides Chinese companies with an access to raw materials, including crude oil, and opens markets for Chinese products, allowing them to invest in partner countries. Still, certain restrictions arise due to armed conflicts and political instability, which increase investment risks and make it difficult to expand some political influence.

Keywords: China; Angola; "Angolan model"; cooperation; investment risks; international relations.

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons «Attribution» 4.0.